

ZASTUPANJE ODRASLIH PO SUDSKOJ ODLUCI

Šta je zastupanje odraslih po sudskoj odluci?

Punoletno lice zbog svog psihičkog oboljenja ili sličnog ograničenja sposobnosti delovanja ne može više da obavlja određene poslove bez opasnosti da će biti zakinuta. U tom slučaju njega ili nju može zastupati zastupnik ili zastupnica odraslih. Njega/nju određuje sud ako dotična osoba nema punomoćje za staranje, nije u stanju da sama izabere zastupanje, nema podršku bliskih osoba kao što su članovi porodice ili ako je ovo rešenje potrebno zbog otežanih životnih okolnosti. Imenovanje zastupnika ili zastupnice po sudskoj odluci ne znači automatski ograničenje poslovne sposobnosti. Traženje alternativa i podrške mora uslediti i kod imenovanja zastupnice ili zastupnika.

Ko smo mi?

Udruženje VertretungsNetz se zalaže za osnovna prava ljudi s psihičkim oboljenjem ili intelektualnim oštećenjem. Zaposleni udruženja VertretungsNetz pomažu i savetuju one kojima je potrebna pomoć kao i članove njihovih porodica – kod zastupanja odraslih, ali i kod prisilnog smeštanja ili ograničenja slobode u bolnicama, domovima za negu, ustanovama za decu i mlade ili ustanovama za osobe s invaliditetom.

Vanstranačko i neprofitno udruženje VertretungsNetz ima kancelarije u svim saveznim pokrajinama osim u Vorarlbergu i radi po nalogu Ministarstva pravde.

Šta nudimo?

Savetujemo osobe kojima je potrebno zastupanje kao i članove njihovih porodica. Takođe obučavamo osobe koji žele preuzeti zastupanje za blisku osobu ili su ga već preuzeli.

Pored toga, zastupamo osobe s ograničenom sposobnošću delovanja kao zastupnici koje je imenovao sud. Sud odlučuje u kojim stvarima zastupamo stranke, npr. kao zastupnici kod određenih državnih organa, pri zaključivanju ugovora, regulisanju sopstvenih finansija ili obezbeđivanju odgovarajuće stambene situacije.

- VertretungsNetz – Erwachsenenvertretung, Patientenanwaltschaft, Bewohnervertretung
- Zentrum Rennweg, Ungargasse 66/2/3. OG, 1030 Wien
- T 01/ 330 46 00, F 01/ 330 46 00-99
- verein@vertretungsnetz.at • www.vertretungsnetz.at
- Vereinsstz: Wien, ZVR: 409593435

Pre svakog zastupanja po sudskoj odluci razmatramo po nalogu suda da li postoji mogućnost koja zastupanoj osobi daje više samoopredeljenja. Zakon o zaštiti odraslih predviđa tri dalje mogućnosti zastupanja: punomoćje za staranje te izabrano i pravno zastupanje odraslih. Uz podršku iz ličnog okruženja, npr. porodice ili psihosocijalnih službi, pravno zastupanje može u potpunosti otpasti.

Kako dolazi do zastupanja odraslih po sudskoj odluci? Kako se odvija sudski postupak?

1. Udruženje VertretungsNetz kao udruženje za zaštitu odraslih procenjuje u postupku nazvanom „**Clearing**“ u kakvoj se životnoj situaciji nalazi dotična osoba. Koje konkretna pitanja treba da se reše i koje vrste ugroženosti treba da se utvrde? Gde je potrebna podrška kako bi se sposobnost delovanja mogla što je moguće više obavljati samostalno? Postoji li mogućnosti podrške u socijalnom okruženju ili u ustanovama, državnim ogranima ili udruženjima? Cilj je, ako je moguće, izbegavanje zastupanja po sudskoj odluci i pronalaženje odgovarajuće podrške ili zastupanja.
2. Sud na osnovi Clearing izveštaja odlučuje da li će se postupak nastaviti. Ako se nastavi, dotični ili dotična se pozivaju na **prvo saslušanje**. Za dalji postupak se imenuje pravni zastupnik koji zastupa interese pogođene osobe i daje joj podršku. U hitnim stvarima se tokom trajanja postupka imenuje privremeni zastupnik ili privremena zastupnica za odrasle. Sud takođe može da naloži lekarima da daju stručno mišljenje po pitanju da li je sposobnost delovanja dotične ili dotičnog ograničena. To se može i zahtevati.
3. Sud proverava sve predočene informacije i može u svrhu savetovanja sazvati usmenu sudsku raspravu. Ova sudska rasprava može takođe da se zatraži. Postupak se završava **zaključkom (odlukom)** da li će i u kojem obimu da se imenuje zastupanje odraslih po sudskoj odluci. Zastupanje odraslih po sudskoj odluci može da se odredi samo za aktuelne poslove. To mora da se precizno opiše.

Šta je obaveza pribavljanja odobrenja?

Lica sa zastupnikom ili zastupnicom po sudskoj odluci ostaju u načelu u pravnim stvarima poslovno sposobna. Međutim, sud je možda mišljenja da bi lice svojim ponašanjem moglo sebi ozbiljno i znatno naštetiti. Tada se može odrediti da se prilikom pravnih poslova ili procesnih radnji u izuzetnim slučajevima pribavi saglasnost

zastupnika ili zastupnice odraslih po sudskoj odluci. Bez njene / njegove saglasnosti je radnja zastupanog lica nevažeća. Pravni poslovi ili procesne radnje za koje je izrečena obaveza pribavljanja odobrenja moraju da budu jasno definisana i opisana.

Koje obaveze ima zastupnica ili zastupnik odraslih po sudskoj odluci?

Zastupnica ili zastupnik moraju da barem jednom mesečno lično kontaktiraju stranku. Stranke moraju blagovremeno da budu obavestene o svim planiranim odlukama kako bi im se omogućilo da se izjasne. Izjava se u pravilu takođe mora uzeti u obzir. Najmanje jednom godišnje sud se u izveštaju o životnoj situaciji mora da obavesti o učestalosti i realizaciji kontakata. Takođe se u obliku spiska moraju navesti konkretni poslovi zastupanja u okviru područja delovanja. Iz toga može da se vidi za koje poslove je još potrebno zastupanje. Ako je zastupnica ili zastupnik nadležan i za upravljanje prihodima i imovinom, mora da se napravi i račun o staranju. Za članove porodice je to pojednostavljeno. Posebno važne odluke (kao što su, primera radi, preseljenje u dom za negu ili prodaja nepokretnosti) podležu sudskom odobrenju.

Kada se završava zastupanje odraslih po sudskoj odluci?

- kada ga sud prekine (npr. kada je posao završen ili ako više ne postoje preduslovi),
- nakon tri godine (može da se obnovi u sopstvenom postupku),
- ako zastupano lice umre.

Koliko košta zastupanje odraslih lica po sudskoj odluci?

Zastupnica ili zastupnik odraslih po sudskoj odluci može kod suda da podnese zahtev za obeštećenje i naknadu izdataka (npr. za putne, telefonske i poštanske troškove). Na ime obeštećenja se u pravilu dobija 5 % neto prihoda zastupanog lica. Ne smeju da se uračunaju namenski prihodi, kao što su doplatak za negu, dečji doplatak ili pomoć za podmirenje troškova stanovanja. Ako imovina zastupanog lica iznosi više od 15.000 €, zastupnica ili zastupnik na ime obeštećenja može dodatno da traži 2 % od toga (uz odbitak iznosa od 15.000 € oslobođenog od poreza). O stvarnoj visini obeštećenja odlučuje sud.

Za jednu meni blisku osobu ili za mene samu/samog dosad je bio imenovan(-na) pravni(-a) zastupnik(-ca). Kako se to sada nastavlja s novim zakonom?

Svako pravno zastupanje automatski prelazi u zastupanje odraslih po sudskoj odluci, a pravni zastupnici(-ce) postaju zastupnici(-ce) odraslih po sudskoj odluci. S 1.1.2024. se gase sva prelazna pravna zastupanja, ako se ne pokrene sudski postupak obnove. Za sve

osobe, za koje je pre 1.7.2018. bio(-la) imenovan(-na) pravni zastupnik(-ca), do 30.06.2019. godine važi sudska obaveza pribavljanja odobrenja.

Zastupana lica mogu u svakom trenutku da zahtevaju ukidanje zastupanja odraslih po sudskoj odluci ili obaveze pribavljanja odobrenja. Takođe može da se pripremi prelaz na drugi oblik zastupanja (izabrano zastupanje ili zastupanje po sudskoj odluci). Rado ćemo vas posavetovati po tom pitanju.

Ostale informacije i kontakt

Kontakte i ostale informacije naći ćete na našoj internet stranici:

www.vertretungsnetz.at